

Велінець Ю.І.

Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки

ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНІ УМОВИ ПРОЖИВАННЯ ВОЛИНСЬКИХ ШАХТАРІВ У 50-ТІ РР. ХХ СТ.

У статті здійснено спробу відобразити житлово-комунальні умови життя шахтарів у 50-х рр. ХХ ст., коли були збудовані перші квартали міста Нововолинськ та селища Жовтнєве. Розглянуто процес розбудови міста Нововолинська, а також визначено вплив містобудівних проектів на вирішення житлової проблеми. Охарактеризовано ситуацію щодо забезпечення житлом волинських гірників. На основі архівних матеріалів та свідчень тогочасних очевидців аналізується становище комунального забезпечення шахтарів. Виявлено основні недоліки житлобудування Нововолинська, які відобразились на умовах проживання міщан.

Ключові слова: шахтарі, житло, комунальні послуги, Нововолинськ, Жовтнєве.

Постановка проблеми. Із початком будівництва перших волинських шахт у 50-х рр. ХХ ст. постала проблема із забезпеченням житлом та комунальними послугами гірників. Однак із забудовою нових шахт, на які затрачались великі кошти, матеріальні та людські ресурси, проблема житлово-комунального забезпечення шахтарів була другорядною, що відобразилось на якості життя тогочасних гірників.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Варто наголосити на тому, що дослідження житлово-комунальних умов життя шахтарів Волинської області не знайшло належного висвітлення ні в публікаціях радянського періоду, ні в сучасних історичних публікаціях. Проте слід відзначити, що соціальну сферу шахтарських міст УРСР досліджував Агапов В.Л. [1], однак він акцентував увагу лише на Донбасі. Для відображення цілісної картини якості життя гірників України в радянський час варто дослідити житлово-комунальні умови життя шахтарів Волинської області в 50-х рр. ХХ ст.

Постановка завдання. Основне завдання публікації полягає в тому, щоб проаналізувати житлово-комунальні умови життя волинських шахтарів у 50-х рр. ХХ ст.

Виклад основного матеріалу. З відкриттям у 1948 р. вугільних пластів біля сіл Бужанка та Дорогиничі Іваничівського р-ну розпочалось будівництво Львівсько-Волинського кам'яновугільного басейну. На Волинь почали прибувати перші шахтобудівники з Донбасу, демобілізовані воїни, а також набирались тутешні селяни, які, здобувши

гірничі спеціальності в навчальних комбінатах при шахтах, ставали першими волинськими шахтарями. Перед керівництвом постала проблема житлово-комунального забезпечення шахтобудівників та шахтарів, адже в регіоні, де віднайшли вугілля, було лише «16 хуторів, а працювати доводилось за відсутності допоміжних підприємств, в умовах бездоріжжя і жити – в пататках», – так згадував геологорозвідник Давидов В.Т. про відсутність інфраструктури і важкі умови життя в кінці 40-х рр. ХХ ст. [26, с. 3].

Із початком будівництва перших шахт у лютому – березні 1950 р. було зведено й перші будинки нового селища шахтобудівників, яке згідно з указом Президії Верховної Ради УРСР від 10 квітня 1951 р. отримало назву Нововолинськ. Будівництво житлових будинків для шахтарів було покладено на комбінат «Західшахтобуд». У зв'язку з відсутністю будівельної техніки, яка була залучена на будівництві шахт, а також через неналагоджену доставку будівельних матеріалів перші будинки були дерев'яними із складно-каркасною конструкцією (так звані «фінські будинки»), які були доставлені до Володимир-Волинська залізницею із Карело-Фінської РСР. Ці будинки і сформували першу вулицю – Східну, згодом Шевченка та Шахтарську [23, с. 2]. Будували «фінські будиночки» група сільських будівельників із Низкиничі, Литовеж та інших сіл Іваничівського р-ну [3, с. 2].

Згодом було розпочато розробку перших проектів шахтарського селища. Перший план забудови Нововолинська розробила група архітекторів

міста Києва в 1950 р. Проект 1950 р. передбачав будівництво селища на 10 тис. жителів, а будувались мали лише одноповерхові будинки, які розташовувались в хаотичному порядку. Однак уже в 1953 р. його довелось переглянути, оскільки швидкий темп розвитку міста постійно вимагав доповнень та змін у проекті будівництва міста. Селище будувалось тепер на 20 тис. жителів, а також було заплановано будівництво триповерхових цегельних будинків замість дерев'яних одноповерхових будівель [28, с. 243]. Лише згідно з генеральним проектом розвитку і забудови шахтарського міста Нововолинськ на 1959–1969 рр., розробленого інститутом «Укрдіпрошахт», з'явилися перші чотириповерхові будинки [5, с. 33].

«До кінця 60-х років зростали обсяги капітальних вкладень Міністерства вугільної промисловості СРСР у розвиток соціальної галузі шахтарських міст. Із розвитком міст міграція молоді до шахтарських міст із аграрних областей була показником їхньої привабливості, а їхня соціальна сфера відповідала на запити людей, що приїжджали. Але про якість об'єктів, що створювалися, не дбали. Доволі часто вони будувалися нашвидкуруч за тимчасовими схемами» [1, с. 203], що було і притаманним Нововолинську.

За 9 місяців 1952 р. було збудовано 8822 м² житлової площі. Станом на 1 жовтня 1952 р. у тресті «Західшахтобуд» було наявно 30 тис. 333 м² житлової площі в т. ч. в селищі Нововолинськ – 25 703 м² [11, арк. 21]. За 1951–1955 рр. для робітників було споруджено і здано в експлуатацію бл. 65 тис. м² житлової площі [26, с. 3]. Особливо великого розмаху набрало будівництво в 1955 р., коли забудова здійснювалась цілими кварталами багатопверхових споруд із магазинами та іншими громадськими установами в перших поверхах [2, с. 3]. Станом на 1 січня 1960 р. у Нововолинську було 147 тис. 749 м² житлової площі, в т. ч. в квартирних будинках – 114 тис. 585 м², у бараках типу гуртожитку – 33 тис. 164 м² [17, арк. 3–4]. Таким чином, житлове будівництво велось надзвичайно швидкими темпами, адже в новий вугільний басейн прибувала велика кількість робітників, і державних коштів було достатньо для такого бурхливого будівництва.

У процесі швидкого зведення нових житлових будинків було допущено чимало прорахунків, про що повідомляв кореспондент газети «Радянська Волинь», який відвідував Нововолинськ у 1955 р.: «Серйозні претензії висловлюють гірники будівельникам і проектним організаціям, насамперед дорого-будівельному управлінню. Не взято до уваги рельєф місцевості, що аж ніяк не сприяє

довговічності житлових будинків. Випущено з поля зору і те, що скоро селище переросте в місто. Тим часом житлові приміщення проектувальники тулять одне біля одного, де прийдеться: чи то на пагорбку, чи в долині, яка після першого ж дощу заповнюється водою. Так, по вулиці Нововолинській, буд. 17 вже близько 3 місяці будинок по вікна стоїть у воді. Справді, в Нововолинську безгосподарське ставлення до нових житлових будинків і шляхів...» [26, с. 3]. За 1950–1952 рр. було збудовано 66 житлових будинків, які сформували такі вулиці, як: Східна, Шевченка, Театральна, Піонерська і Радянська. Однак у кожному із 66 житлових будинків, зданих в експлуатацію ПБУ № 1, були наявні недоробки: 1) відсутні вигрібні ями в кожному дворі із 66 дворів; 2) відсутня конькова черепиця в 4-х будинках; 3) відсутні овочесховища в 9 будинках; 4) несправне електрообладнання в 42-х будинках [15, арк. 25]. На III пленумі Нововолинського райкому профорганізацій робітників вугільної промисловості, який відбувся 25 жовтня 1953 р., представник шахтарської профорганізації Шереметьєв доповідав: «Будівництво житлових будинків здійснюється на низькій якості. На вулиці Центральна зведено 2 будинки 2 роки назад, однак їм вже потрібен капітальний ремонт, оскільки в стінах з'явилися тріщини, печі у всіх квартирах розвалилися і ремонтом цих будинків ніхто не займається...» [12, арк. 20]. Тобто будівельне управління, намагаючись швидкими темпами будувати житлові будинки для шахтарів, не звертало уваги на якість цих споруд.

Бракувало також і будівельних матеріалів, адже в Нововолинську в першій половині 50-х рр. не було ні цегельного заводу, ні деревообробних комбінатів, тому необхідний матеріал доводилось відшукувати, про що повідомляли будівельники житлових будинків Нововолинська 50-х рр. Ткачук А.С.: «Працював у відділі постачання будівельного управління, спочатку вантажником, потім – поставальником. У пошуках будівельних матеріалів всю Україну доводилось об'їжджати. Нелегко було: не вистачало і будівельних матеріалів, і транспорту. Навантажувально-розвантажувальні роботи проводились вручну» [25, с. 4]; Бунда І.А.: «Цемент привозили з Києва, цеглу – з Луцька, а також із столиці [Москви]. Пам'ятаю ті місяці, коли ще й хліб вагонами доставляли» [21, с. 3].

Фінансування житлового будівництва було теж не першочерговим, оскільки гроші, які виділялись під будівельні роботи, в основному застосовувались на будівництві шахт, ремонту допоміжних підприємств та ін. У 1959 р. на промислове

будівництво в комбінаті «Укрзахідшахтобуд» було асигновано 119 млн. 750 тис. крб., на які в 1959 р. повинно було здійснити реконструкцію рудоремонтного заводу, будівництво вуглепроводу, закінчення будівництва шахти № 5 і шахти № 8 та побудовано лише 22 700 м² житлових будинків. На трест «Нововолинськвугілля» було асигновано 79 млн. 460 тис. крб., з яких на житлове будівництво виділялось лише 5,5 млн. крб. [14, арк. 19].

Незважаючи на значну кількість збудованої житлової площі в 50-х рр. ХХ ст., все ще житла не вистачало. Квартири нових житлових будинків роздавали шахтарям, які мали сім'ю, а молоді неодружені шахтарі проживали в гуртожитках. Станом на 1 січня 1959 р. на черзі для отримання квартири було 750 робітників, сім'ї яких проживають у найближчих селах і райцентрах [17, арк. 2]. Під час розподілу квартир по черзі були випадки, коли члени комісії не дотримувались черги. Наприклад, у 1959 р. робітники, які працювали на шахтах з 1954 р., не були забезпечені квартирами, в той час як деякі робітники, що працювали на шахті по 6 місяців, вже отримали квартири [13, арк. 250]. Бували випадки, що прохіднику шахти дали квартиру, але через 4 місяці його виселяли і віддавали квартиру другорядному робітнику [12, арк. 18].

Гуртожитки теж не були комфортабельними для шахтарів. У 7 одноповерхових невеликих гуртожитках проживало 455 чол. шахтобудівників [11, арк. 43]. У 1955 р. у гуртожитках поряд із шахтарями проживали все ще молоді сім'ї. Наприклад, у гуртожитку № 18 Нововолинська в невеличкій кімнаті, розрахованій на 4 гірників-холостяків, мешкала сім'я з 4 осіб (чоловік, дружина та двоє дітей), а також двоє неодружених молодих шахтарів. Із сім'ями гірники проживали в майже всіх кімнатах гуртожитку, тому шахтарі часто скаржились: «Працюємо ми в різні зміни, прийдеш з нічної роботи – хочеться відпочити, а тут діти: те крикне, те гуркне, і ніякого сну. Незручно і сім'ї, яка живе з нами». В багатьох кімнатах, де жили дівчата, були розміщені сім'ї з хлопцями [22, с. 3].

Окрім того, гуртожитки мали погане комунальне та матеріальне забезпечення (ліжка, шафи, тумбочки, столи ін.) та сферу послуг (прибирання кімнат, послуги кастиелянок, кухарок та ін.). У гуртожитку № 4 3б кварталу Нововолинська шахтарі змушені були самостійно опалювати приміщення, наводити в них порядок, через відсутність штор вікна закривали газетами. Постіль міняли нерегулярно – 2 рази на 1,5 місяці, а то навіть і рідше.

Проте квартирну плату шахтарі сплачували регулярно, оскільки заробітну плату вони отримували високу [31, с. 3]. Біля сімейних гуртожитків будувались так звані «літні кухні» з плитами на 8–12 конфорок для приготування їжі, які були незручні для шахтарів, тому що шахтарі, повертаючись із роботи, змушені були ще чекати черги для приготування їжі [9, арк. 127]. У гуртожитку № 5 шахти № 6 на 75 чоловік було лише 60 ліжок, не вистачало тумбочок, були відсутні ящики для сміття [29, с. 2].

Фінансова спромога гірників дозволяла будувати індивідуальні будинки. Під час будівництва шахти № 5 Нововолинська 50% шахтобудівників своїми силами та за власні кошти збудували власні житла [4, с. 3]. У 1959 р. 78 шахтарів спорудили власні будинки, а 56 чоловік розпочали індивідуальне будівництво [31, с. 2]. Станом на 1959 р. в Нововолинську нараховувалось 4349 приватних будинків із площею 17, 5 тис. м² [14, арк. 63]. Однак щоб розпочати індивідуальне будівництво, потрібно було отримати дозвіл від місцевої влади, який не могли отримати всі бажані.

Для вирішення житлового питання іноді використовували інші будівлі не за призначенням. Наприклад, у селищі Жовтневе (з 2016 р. – Благодатне) влітку 1956 р. колектив Жовтневого житлово-будівельного управління здав в експлуатацію будинок для дитячого садка, а у приміщенні дитячого садка розмістили робітників Київського будівельно-монтажного управління [20, с. 3]. Подібна проблема була і в Нововолинську. За рішенням ЦК КПУ та Ради Міністрів УРСР Іваничівський район у 1959 р. реорганізовано в Нововолинський із центром у м. Нововолинськ, а тому всі районні організації, що раніше розташовувались в смт. Іваничі, були перенесені в м. Нововолинськ. Для розміщення районних організацій використано житловий фонд, оскільки спеціальних громадських будівель зведено не було. Під розміщення районних організацій було відведено 5257 м² житлової площі, а під розміщення організацій комбінату «Укрзахідшахтобуд» і тресту «Нововолинськвугілля» – 1348 кв. м. Поряд із розміщенням районних установ трест виділив для працівників даних установ під квартири більше 3000 кв. м. Отож близько 10 тис. кв. м. житлової площі було недодано шахтам для розміщення робітників, що й надалі загострювало житлово-комунальну проблему тодішніх гірників. Управління комбінату «Укрзахідшахтобуд» і тресту «Нововолинськвугілля» для вирішення проблеми просили виділити на житлове будівництво в 1960 р. місту Ново-

волинську 45 млн. крб. замість передбачених у семилітньому плані 29,5 млн. крб. [10, арк. 129].

Шахтарі, які не отримали житла від комбінату, проживали в орендованих помешканнях у селах. Станом на 1956 р. із 15 тис. шахтобудівників, шахтарів у будинках і гуртожитках комбінату «Укрзахідшахтобуд» проживало лише 9,5 тис., решта проживала в навколишніх (Низкиничі, Бужанка, Будятичі, Гряди, Литовеж та інші), а також у селах інших районів (Володимир-Волинського, Горохівського, Турійського та ін.) [6, с. 2]. Шахтарі, отримуючи високу зарплату, могли придбати мотоцикл і автомобіль, які ставали чи не єдиним засобом, аби дістатись робочого місця (шахти) із сусідніх та віддалених районів області. Наприклад, шахтобудівник шахти № 1 та № 2 Нововолинська, Герой Соціалістичної Праці Борсук В.М. на придбаному мотоциклі їздив на вихідні з Нововолинська до села Нуйно (Камінь-Каширський район), долаючи відстань більше 100 км. [18, с. 5].

Опалювались шахтарські будинки і гуртожитки вугіллям або дровами (деревні відходи кріпильного матеріалу шахт), за які шахтарі платили. Однак деревних відходів було мало, тому на лісоскладах таємно різали на дрова кріпильна деревина, що згодом переросло в недостачу кріпильного матеріалу на шахтах, через це зривались плани видобутку вугілля, а також це було надзвичайно затратним для комбінату, адже кубометр кріпильного лісу коштував набагато дорожче, ніж відходи. Також часто бракувало й вугілля для власних шахтарів, адже це також зривало плани видобутку вугілля, тому шахтарі та місцеві селяни були змушені збирати залишки вугілля, яке потрапляло спільно з породою на терикони шахт, що було небезпечним для життя, адже на териконах відбувались часті обвали та вибухи газу. Не було і налагодженої доставки газових балонів для шахтарів, тому вони користувались примусами для приготування їжі, які були рідкістю у промислових магазинах Нововолинська в 50-ті рр. минулого століття [27, с. 3].

У 1959 р. раднаргосп Львівського економічного адміністративного району затвердив комплексний проект газопостачання міст і селищ Львівсько-Волинського кам'яновугільного басейну. Проект передбачав повну газифікацію Сокаля, Червонограда, Нововолинська і шахтарських селищ (Жовтневе, Гірник, Соснівка). Згідно з проектом використання газу проводилось з магістрального газопроводу Дашава–Мінськ, траса якого проходила поблизу шахтарських міст. Загальна вартість спорудження газопроводу першої черги було

визначено в сумі 25, 4 млн. крб., а економія від заміни вугілля газом становила понад 13 млн. крб. на рік. Будівництво газомагістралі міст була запланована в 2 півріччі 1959 р. [7, с. 3].

У Нововолинську до кін. 50-х рр. ХХ ст. не функціонувала каналізація, не були завершені роботи зі встановлення теплоцентралі. Тому іноді доводилось руйнувати прокладені нові тротуари, на які у свій час було витрачено сотні тисяч карбованців, і прокладати труби [27, с. 3].

Вода до помешкань шахтарів надходила з водозбірних колонок. У 1959 р. водозабірні колонки з добовою подачею води в мережу 6,3 тис. м³ були розраховані на споживання води населенням 10–15 тис. чол., а споживали воду більше 30 тис. чол, які населяли Нововолинськ. Окрім того, вода постачалась на виробничі потреби шахт і підприємств тресту [16, арк. 1]. Тільки в м. Нововолинську дефіцит води складав 3 тис. м. куб., що спричинило відсутність води на 3-х поверхах житлових будинків [14, арк. 63]. Кореспондент спеціалізованої шахтарської газети «Шахтар Волині» так характеризував ситуацію з водозабезпеченням Нововолинська: «В місті немає нормального водопостачання. Це підтверджується частою відсутністю води в передвихідні дні в житлових будинках 42-го кварталу міста. Мешканці змушені були носити воду відрами на далеку відстань із криниць колгоспників» [30, с. 2].

Вода була досить часто брудною та непридатною для вжитку, а труби водопроводу часто проривались, тому для тогочасного Нововолинська було частим явищем великі калюжі посеред вулиць через прориви. За 1955 р. машинно-прокатна контора, яка займалась водопостачанням шахтарських осель, мала 48 700 крб. збитків. [24, с. 3]. У селищі Жовтневе водяні колонки були взагалі відсутніми, тому гірникам доводилось носити воду з бетонно-розчинного вузла або з котельної шахти № 6 та шахти № 7, яка ще будувалась.

Електрозабезпечення Нововолинська було досить проблемним у першій половині 50-х рр. ХХ ст., оскільки в західноукраїнських областях були відсутні потужні електростанції. Тому для забезпечення електроенергією шахт та населення Нововолинська використовувались спеціальні енергопоїзди, а проблема із забезпеченням електроенергією була вирішена лише в 1955 р., коли було введено в експлуатацію Добро-твірську ТЕЦ – спеціально побудовану для Львівсько-Волинського кам'яновугільного басейну [8, арк. 188].

Висновки. Отже, житлово-комунальні умови шахтарів Волині в 50-ті рр. ХХ ст. були надзвичайно складними, адже із забудовою шахт, на які затратилися великі кошти, матеріальні та людські ресурси, проблема житлово-комунального забезпечення шахтарів була другорядною. Гірники, які своєю працею забезпечували розвиток енергетичного й металургійного комплексів, не отримали

належних житлово-комунальних умов у вигляді зручного житла, екологічно чистих, упорядкованих міст, якісних послуг тощо. Проекти забудови Нововолинська та селища Жовтневе були недосконалыми, тому їх змінювали декілька разів через 2–3 роки. Натомість часті зміни проектів затягували вирішення житлової проблеми, яка частково була вирішена лише в 60-х рр. ХХ ст.

Список літератури:

1. Агапов В. Соціальна сфера шахтарських міст УРСР в умовах системної кризи другої половини 80-х років ХХ ст. Наукові записки Кіровоградського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка. Серія: Історичні науки. Кіровоград, 2009. Вип. 12. С. 202–213.
2. Бекасов В. Патріотичний обов'язок гірників і шахтобудівників Волині. Радянська Волинь. 1955. 28 серпня. С. 3.
3. Бойко І. Місто праці, юності, мрії. Радянська Волинь. 1964. 1 листопада. С. 2.
4. Бондаренко В. На будівництві п'ятої Нововолинської. Радянська Волинь. 1957. 11 вересня. С. 3.
5. Велінець Ю.І. Розбудова вугільної промисловості та перші шахтарські колективи у Волинській області у 50-х рр. ХХ ст. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні відносини. Ужгород, 2018. № 3. С. 29–35.
6. Гірникам і шахтобудівникам – нові житла і культурно-побутові заклади. Радянська Волинь. 1956. 7 серпня. С. 2.
7. Грабовий В. Газифікація шахтарських міст і селищ. Шахтар Волині. 1959 р. 15 лютого. С. 3.
8. Державний архів Волинської області, Ф. Р-295, Оп.7, Спр. 2160, Арк. 188.
9. Державний архів Волинської області, Ф. Р-1817, Оп. 1, Спр. 22, Арк. 127.
10. Державний архів Волинської області, Ф. Р-1817, Оп. 1, Спр. 184, Арк.129.
11. Державний архів Волинської області, Ф. Р-2012, Оп. 1, Спр. 6, Арк. 21, 43.
12. Державний архів Волинської області, Ф. Р-2012, Оп. 1, Спр. 21, Арк. 18, 20.
13. Державний архів Волинської області, Ф. Р-2298, Оп. 1, Спр. 5, Арк. 250.
14. Державний архів Волинської області, Ф. Р-2298, Оп. 1, Спр. 6, Арк. 19, 63.
15. Державний архів Волинської області, Ф. Р-2298, Оп. 2, Спр. 4, Арк. 25.
16. Державний архів Волинської області, Ф. Р-2784, Оп. 1, Спр. 19, Арк. 1.
17. Державний архів Волинської області, Ф. Р-2784, Оп. 1, Спр. 19, Арк. 2–4.
18. Зірку героя носив лише... півдня. Вісник. 2001. 30 серпня. С. 5.
19. Колосок С. Ми знали: місто буде! Молодий ленінець. 2 вересня. 1980. С. 2.
20. Лазунько О. Поліпшити побутові умови гірників. Радянська Волинь. 1957. 27 лютого. С. 3.
21. Лісовий І. «За добу зводили дощатник». Наше місто. 2000. 10 серпня. С. 3.
22. Літовчук А. Немає турботи про культурно-побутові умови шахтарів. Радянська Волинь. 1955. 27 вересня. С. 3.
23. Лучечко М. Є про що згадати. Наше місто. 2000. 10 серпня. С. 2.
24. Макаров О. Проти надмірностей в управлінських штатах. Радянська Волинь. 1955. 22 листопада. С. 2.
25. Наконечний В. 45 років тому на карті Волині з'явилося селище шахтарів – Нововолинськ. Волинь. 1966. 19 квітня. С. 4.
26. Прихода В. Великий розгін. Радянська Волинь. 1955. 6 листопада. С. 3.
27. Прихода В. Не забувати про людей. Радянська Волинь. 1955. 3 серпня. С. 3.
28. Пясецький В. Нововолинськ – містечко не тільки шахтарське. Минуле і сучасне Волині та Полісся: Історія сіл і міст Західного Полісся. Маневиччина: матеріали XIII Волин. наук. іст.-краєзн. конф.: зб. наук. пр. Луцьк, 2004. С. 243–244.
29. Салаутіна Н. Побувайте в гуртожитках. Шахтар Волині. 1957. 27 березня. С. 2.
30. Сидунов І. І ні туди. І ні сюди. Шахтар Волині. 1957. 16 вересня. С. 2.
31. Урванцев І. В гуртожитку без змін. Радянська Волинь. 1958. 19 березня. С. 3.
32. Цифри і факти. Радянська Волинь. 1959. 28 серпня. С. 2.

ЖИЛИЩНО-КОММУНАЛЬНЫЕ УСЛОВИЯ ЖИЗНИ ВОЛЫНСКИХ ШАХТЕРОВ В 50-Е ГГ. XX В.

В статье предпринята попытка отобразить жилищно-коммунальные условия жизни шахтеров в 50-х гг. XX в., когда были построены первые кварталы города Нововолынск и поселка Октябрьское. Рассмотрен процесс развития города Нововолынск, а также определено влияние градостроительных проектов на решение жилищной проблемы. Охарактеризована ситуация по обеспечению жильем волынских горняков. На основе архивных материалов и свидетельств тогдашних очевидцев анализируется положение коммунального обеспечения шахтеров. Выявлены основные недостатки градостроительства Нововолынск, которые отразились на условиях проживания горожан.

Ключевые слова: шахтеры, жилье, коммунальные услуги, Нововолынск, Октябрьское.

HOUSING AND LIVING CONDITIONS OF VOLYN REGION MINERS IN THE 50'S OF XX CENTURY

This article is aimed to show the housing and living conditions of miners who lived in the 50's of XX century, when the first blocks were built in Novovolynsk and Zhovtneve Village. The process of building the town of Novovolynsk is studied in this work, as well as the influence of city-planning projects on the solution of the housing problem. The situation regarding the provision of housing for Volyn miners is characterized. On the basis of archival materials and testimonies of the eyewitnesses of that time, the situation of the municipal support of miners is analyzed. The main disadvantages of Novovolynsk town planning, which were reflected on the living conditions of the townspeople are revealed.

Key words: miners, housing, communal services, Novovolynsk, Zhovtneve.